VÖG VOLAPÜKA.

‚Daniil Morozov': redakan ä vicifal, ‚shido2308@yahoo.com', ‚Ekaterinburg', ‚Rossija' / Rusän.

Jäfidot soga bevünetik Volapüka.

YELOD 36^{id}. NÜM: 1. 2026 YANUL. PADS: 1 jü 8.

PÖTÜ YELACEN

vipob alane reidanas e famülanes onas sauni gudik, lifäli nevagükovik e mögis ad jäfön me bujäfs lönik — keninükamü pük obas, kel äsä spelob gevon oles noe tikädis lunüpik tomöl, abi juiti, spodi e reidedi nitedikis. Vemo danob olis demü laidulükam dabina püka di ‚Schleyer', bi pük nen gebans e gased nen reidans ovedons dins mödikanis ostunüköls, ab binälo nenfrutiks. Bo tusuvo reafob ad memön atosi, bi ün calüp redakanik oba Volapükans famik lüvons voli obas; atos ejenon eyelo pö ‚Ralph Midgley', ed ün yel enu epasetiköl pö ‚Brian Bishop': läxcifal, kel äkipedom noli Volapüka dü degyels anik nebena mufa tefik, äsüadükom eli Ralph Midgley ad gebön Volapüki ma noms nutimik nen sperimänts riskik ed ädonülifükom calöfiko nogna dü tumyels kil kadämi Volapüka. Deadam noganükana nenfenik at noe evedon per vemo glifüköl pro Volapükans, abi pro bevüpükavans votik.

Votaflano yel epasetiköl id eblinon Volapükamufe dinis fredüköl. Kadäm äbleibon bejäfön vödastoki, e cifal: ‚Hermann Philipps' < änotükom ün dekul sotüli nulik vödaliseda gretik (‚https://www.facebook.com/share/p/1CFRXvho6b/'). In gased obsik tradutods legudik fa ‚Hermann Philipps' e ‚Oleg Temerov' pänotükons, zuo tradutan nulik: ‚Antoni Martí' < äpübom voboti Volapükik balid oka (benovipi ladöfik!). Mens anik fino äkünons ad penön Volapüko medü bevüresod (pato vilob mäniotön hieli Hermann Bieber). Spelobsös, das ün yel nulik anu primöl gudikos opluikon, e badikos no ojenon!

Redakan ä dünan düniälik olas:

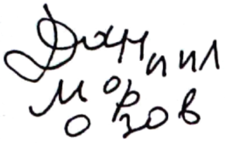

‚Dietrich Bonhoeffer' äbinom Deutänik Godavan protästik e tadunan ta netasogädim. Pämotom tü 1906 in ‚Breslau' ed ästudom Godavi tö ‚Tübingen', ‚Berlin' e ‚New York'. Äbinom kefüman ela ‚Bekennende Kirche' („Glüg lekoeföl"), kel ätaon ta dajäfükam leigio glügas dub reig nazidik. ‚Bonhoeffer' id äbinom jäfedik pö tadun ta hiel Hitler. Ün 1943 päfanäbükom demü „distuk komipafäga". I dü fanäbam äfövom vobodis Godavik oka, bevü ats el ‚Widerstand und Ergebung' („Tadun e sufod"), kel pänotükon pos deadam oma. Ün 1945, prilula d. 9[id]: del bal pos klemed Deutäna nazidik, hiel Bonhoeffer pädeidom cödeto in zänädaleseatöp: ‚Flossenbürg'. Nutimo omi lecedoy balani tikanas kritik veütikün tumyela teldegid e dasamani tefü lekred jenöfüköl e tadun sifädik.

Dö stup.

Fa ‚Dietrich Bonhoeffer'; tiäd rigik: ‚Von der Dummheit', se vobod löpo pemäniotöl, ini Volapük petradutöl fa ‚Hermann Philipps'.

Stup binon neflen riskädikum gudikosa ka badöf. Ta badikos kanoy protestön, kanoy säklänädön oni. If zesüdos, kanoy neletön oni me mekädam. Badikos ai labon in ok cärmi oknosükama, bi posbinükon pu senäli negudik in men. Ta stup binobs nenvafiks. Ni dub protest ni dub mekäd kanoy vobädön seimosi ta on; blöfadins no süadükons; jenöfots no baiädöls ko bümicödot lönik, balugiko no neodons pakredön; ön jenets somik stupan igo vedon lukrütik, ed if no kanons panoädön, balugiko kanons panedemön as dins balatik neveütik. Atoso, distü badan, stupan kotenon löliko dö ok it; igo vedon riskädik, dubä fasilo primon ad tatakön. Kludo zesüdos plu ad prüdön kol stupan ka kol badan. Neföro osteifülobs ad süadükön stupani dub blöfastabs: binos nensiämik e riskädik.

Ad datuvülön, vio kanobs damütön stupi, mutobs steifülön ad suemön binäli ona. Fümos, das binälo stup no binon döf täläktik, ab menik. Mens vemo täläktiks dabinons, kels stupons, e dabinons utans täläktiko vemo nevifiks, kels leno stupons. Atosi tüvobs ad süpäd obsik pö dinäds semik. Ön jenets somik dagetoy magädi, das stup läs binon döf lönanatälik, e plu, das mens ön dinäds semik

pastupükons, tefädo das leadons stupükön okis. Zu küpedobs, das mens soeliko u soaliko liföls labons läs döfi at ka mens u menagrups, kels klienons u pabligons ad sogam. Kludo stup ba binon läs säkäd lanavik e plu sogädavik. Stup binon fom patik nüvobeda dinädas jenavik pö men, binon pubod dugädöl lanavik kodü dinäds plödik semik. Pö tikäd kuratikum sevädos, das nämädidajon plödik vemik alik, u bolitik u relik, stupükon dili gretik menas. Jinos igo, das atos semo binon loned sogädavik⸗lanavik. Nämäd balanas neodon stupi votanas. Pö atos jenäd no binon, das tälens semik mena, samo uts täläktik, süpo fibilons u finikons, ab das magäd davoätik nämädi⸗dajona beravon meni tefü liväl ona, e das atan nu, plu u läs nensevediko, klemon ad levedükön kondöti lönik demü lifastads davedöl. Stupan suvo biton todäliko, atos ye no söton nekleilükön, das no binon livälik. Ven spikoy ko on, senäloy, das leno kosädoy ko men it as pösod, ab ko lufraseods, lesags, spikeds e ret, kels edagetons nämädi löpü on. Binon sumätöfü jänäl semik, binon bleinälik, binon pamigeböl, pamiträitöl tefü binäl lönik oka. Somo evedölo stum nenvilik, stupan ofägon ad dunön badi valik äd onefägon ad dasevön atosi asä badi. Is riskäd migeba diabälik binon. Dub atos mens okanons papäridükön laidio.

Ye klülos vemo, das no dunot tidama, ab te dunot libükama kanon-la bemastikön stupi. Pö atos bo omutoy zepön, das libikam ninälik voik pas omögikon-la ön jenets mu mödiküns, posä libükam plödik ubüon; jü tim somik bo mutobs klemön steifis valik ad süadükön stupani. Bo dinastad at reto i binon kod, das ön pats somik töbidons nensekiko ad sevön utosi, kelosi „pöp” voiko cedon, e kikodo säk at leigüpo binon so nezesüdik pro utan, kel tikon e dunon gidídiko – ai te ön dinäds dabinöl. Bibaspiked, das dred Goda binon prim sapa, sinifon, das libikam ninälik mena ad lif gididik lo God binon bemastikam jenöfik balik stupa.

Reto, tikods at dö stup ninädons too trodikosi ut, das leno ön dinäds valik sinifons, das pluamanum menas pastupükon. Jenöfo ledin binon-la, va nämädans spetons mödikumosi pro oks de stup u de liväl e vised menas.

FIN.

LIFANUNODS TIDANAS VOLAPÜKA.

Hiel T. C. Winkler.

Hiel Tiberius Cornelis Winkler, pemotöl tü 1822 mayul 28, tö ‚Leeuwarden' in Nedän. Ün 1852 pepromuvöl in ‚Haarlem' ad himedinan, vunisanan e hikujöran ed ad hisanan plagik in ‚Nieuwediep'. Ün 1856 dünöl as himedinan plagik in ‚Haarlem'. Ün 1859 estetoy omi hikonsefani museda di ‚Teyler' in zif at. Ün 1860 egetom köni goldik de ‚Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen' (= regasog Nedänik nolavas realik e humenikas), e pestetom asä hiliman klubäda at nolavanas. Ün 1864 pepromuvöl in niver di ‚Groningen' ad ‚Math. Mag. & Phil. Nat. Doctor honoris causa' (magistäran tefü matemat e dokan pestimöl tefü nolavs natavik).

De yel: 1864 jü 1886 pestetöl as hiliman, stimahiliman u hiliman spodöl elas ‚Geological Society of London' (= talavaklub di ‚London'); ‚Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Utrecht' (= klub di ‚Utrecht' tefü lekans e nolavs); ‚Genees- Heel- en Natuurkundig Genootschap in Amsterdam' (= klub di ‚Amsterdam' kötetava, sanava e natava); ‚Bataafich Genootschap van Proefondewindelijke Wijsbegeerte in Rotterdam' (= klub Batafänik di ‚Rotterdam' sperimäntafilosopa); ‚Société malacologique belge in Bruxelles' (= klub Belgänik di ‚Bruxelles' mulukava); ‚Sociedad zoolojica argentina in Córdoba, Arg.' (= nimavaklub Largäntänik di ‚Córdoba'); ‚Naturkundige Gesellschaft in Emden' (= klub natavik di ‚Emden'); ‚Dierkundig Genootschap in Rotterdam' (= nimavaklub di ‚Rotterdam'); ‚Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde in Leiden' (= kompenanef di ‚Leiden' literatava Nedänapükik); ‚Gesellschaft ‚Isis' in Dresden' (= klub di ‚Dresden': ‚Isis'); ‚Koninklijk zoologisch Genootschap Natura Artis Magistra in Amsterdam' (nimava⸗

klub regik di ‚Amsterdam’: ‚Natura Artis Magistra’); ‚Zeeuwich Genootschap der Wetenschappen in Middelburg’ (= realaklub Selänik di ‚Middelburg’); ‚Freunde der Naturgeschichte in Mecklenburg’ (= flenef di ‚Mecklenburg’ natava); ‚Société paléontologique suisse’ (= fösilavaklub Jveizänik); ‚Société géologique de Belgique’ (= talavaklub Belgänik); ‚Société de géologie, de paléontologie et d’hydrologie belge in Bruxelles’ (= klub Belgänik di ‚Bruxelles’ tefü talav, fösilav e vatav).

Tü 1885 mayul 29, pecälodöl fa ‚Schleyer’ as Volapüki⸗hitidan (nüm: 169); tü 1886 setul 20, hiliman spodöl Vpakluba di ‚München’; tü 1887 setul 21, Volapüki⸗tidal (ettimo: „löpatidel”) ko nüm: 72; tü 1887 tobul fa kongred di ‚München’, hikadämal pro Nedän (nüm: 6); tü 1888 yanul 5, stimahiliman Vpakluba (lekluba) Fransänik (nüm: 23); tü 1888 yunul 7, stimahiliman Vpakluba valemik Belgänik; tü 1888 novul 9, hiprofäsoran Vpa (nüm: 51); tü 1888 novul 24, stimahiliman Vpakluba di ‚München’.

1889.

DOG ELAS ‚BASKERVILLES’.

Fa hiel ‚Arthur Conan Doyle’. Petradutöl fa hiel ‚Oleg Temerov’.
Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ‚Daniil Morozov’.

KAPIT ZÜLID. LIT PÖ MARÄD (NUNOD TELID FA DOKAN: ‚WATSON’). DIL ZÜLID Ä LÄTIK.

Vöds töbo ikömons-la se mud obik, ven obs bofik äküpobs omi. Sus stons, in slitod kelas kandel äfilon, logod badik yelovik äsestegon: logod jeikik nimälik, lölöfiko fronik e krutilabik dub lefäks sinik. Miotik dub maratail, labü balib horik e herem pibru⸗lüköl, ut go äkanonöv ledutön lü balan natädanas vönik et, kels äbelödons rumenanästis pö lubela⸗klivs. Lit dis om ägenidon pö logs smalik käfik omik, kels vutäliko äzilogedons äl flans valik da dag, äsvo natädanima lukäfik stepami yaganas elelilöla.

Klülabiko seimos idavedükon badiniludis omik. Ba pikodons dub utos, das ‚Barrymore’ älabom maleti seimik klänik, keli ine⸗dunobs, ud atan älabom-la kodi seimik votik ad cedön atosi valik mikonfidiki, ab äkanob küpön dredi pö logod lebadik omik. Ün timül alik äkanom kvänön liti e nepubön ini dag. Kludo äsebunob

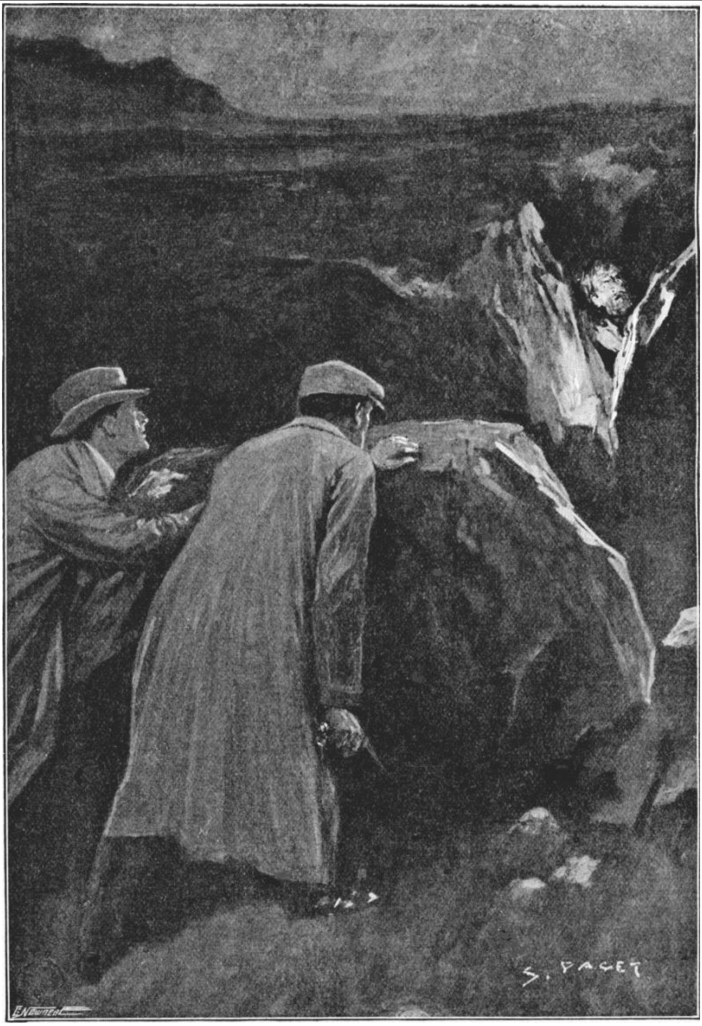

föfio, e siör: ‚Henry’ < ädunom otosi. Tü timül ot fanäb äluvo⸗kädom malediti lü obs ed äjedom stoni, kel ädäbrekon len klifa⸗blög obis ijelöl. Äküpob jutedi mageda omik: lövik, blotöfik e nemolädik< du älöjutom ed ägüflekom oki ad fugön. Tü timül ebo ot benofädo mun äsüdranon da lefogs. Äjutedobs love seäd lubela, ed äloegobs rönön etani mu spidiko donio ve flan visoik: äbunom love stons pö kul okik äsvo klifakapar. Jüt fädo⸗plöpik rövulapistula obik äkanonöv boatükön omi, ab äkepolob oni te ad

öjelodön obi, üf tatak üjenon, e no ad jütön lü men nenvafik morönöl.

Obs bofik äbinobs rönans vifik ed älabobs koapastadi go gudiki, ab suniko isuemobs, das no ökanobs vegamorivön omi. Älogobs omi lunüpiko ön lit muna, jüs ivedom te pün smalik muföl vifiko vü stons pö kliv lubela fagik. Ärönobs ed ärönobs jüs löliko ilefenikobs, ab fagot vü obs ägretikumon nog mödikumo. Fino ästopobs ed äseidobs hekölo obis sui stons tel, du äloegobs moön omi fagio.

Ab tü timül at din bisarikün e süpikün äjenon. Ilöädobs se stons obsik ed älüälobs ad golön lomio, irefudölo dayagi nenspelik. Mun äbinon dono e deto, e sömit tuitik lubelasömita klifagik granoinik ägeilon visü blegod donik diskuda largentik ona. Us äküpob magedi menik su lubelasömit klifagik: pidäsinöl äsvo magot bäadik blägik ta pödaglun et änidöl. No cedolöd ati tikaspäki, o ‚Holmes'! Lesiob ole, das dü lifüp obik neai älogob seimosi kleilikumo. Bai nilud obik, maged äduton lü man geilik mägik. Ästanom deädölo boso lögis okik, brads omik pätraväron, kap omik äbiegon, äsif älogetom love veit levemik at marataila e granoina, kel äseaton lo om. Ba äbinom lanan voik topa dredabik et. No äbinom kriman. Atan ästanom fago de top, kö etan inepubom. Zuo äbinom man mödo geilikum. Ivokädölo stuniko, älüjonob baonüle etani, ab, dü timül ven iflekob oki ad gleipön nami omik, utan inepubom. Sömit tipik granoinik nog äduköton siemi donik muna, ab pö löpot ona retods no äposblibons mageda seilik e nenmufika eta.

Ädesinob ad vegön usio e lovelogön kölümi granoinik, ab ätopon ön fagot vemik. Nevs baonüla ai nog ädremälons dub ror et, kel imemükon dö jenot leglifik pö famül omik, e no älabom vili ad ventürs nulik. No ilogom hietani soalik su kölüm e no äkanom senälön fäkädi, keli kom bisarik e jästäd nämädik etana isüükon pö ob. „[Etan binon] galädan, nendoto," äsagom. „Maräd grulon dub ons, sisä atan emofugom." Do ba plänäd omik veraton-la, ab plitonöv obi ad dagetön blöfi seimik zuik ata. Adelo desinobs ad nunön calanes di ‚Princetown' topi, kö osukonsös mani oksik emogolöl, ab binos neplöp, das no ekanobs levikodo geblinön omi as fanäb obsik lönik. Ventürs äneitik binons somiks, e mutol siön,

o ‚Holmes’ digik obik! das eleblünob ole nunodi mu prolidiki dö
ons. Mödadil utosa, kelosi ekonob ole, nendoto binon go neveü⸗
tik, ab ga senälob, das binos gudikün, das sötob gebidükön ole
jenöfotis valik e leadön välön pro ol it utosi, kelos ofruton oli
vemiküno ad yufön oli pö kludods olik. Fümo progedobs pianiko.
Tefü els ‚Barrymores’ etuvedobs motivi dunas onsik, ed atos eklü⸗
lükon dinastadi mu vemo. Ab maräd, äsi kläns e belödans bisarik
ona, bleibon binön leigo nedaseivovik, äsä ai. Ba pö nunod fovik
obik id okanob boso säklänedön atosi. Obinosös gudikün, if oka⸗
nol visitön obis. Alo dönu ogetol nuni de ob ünü dels fovik anik.

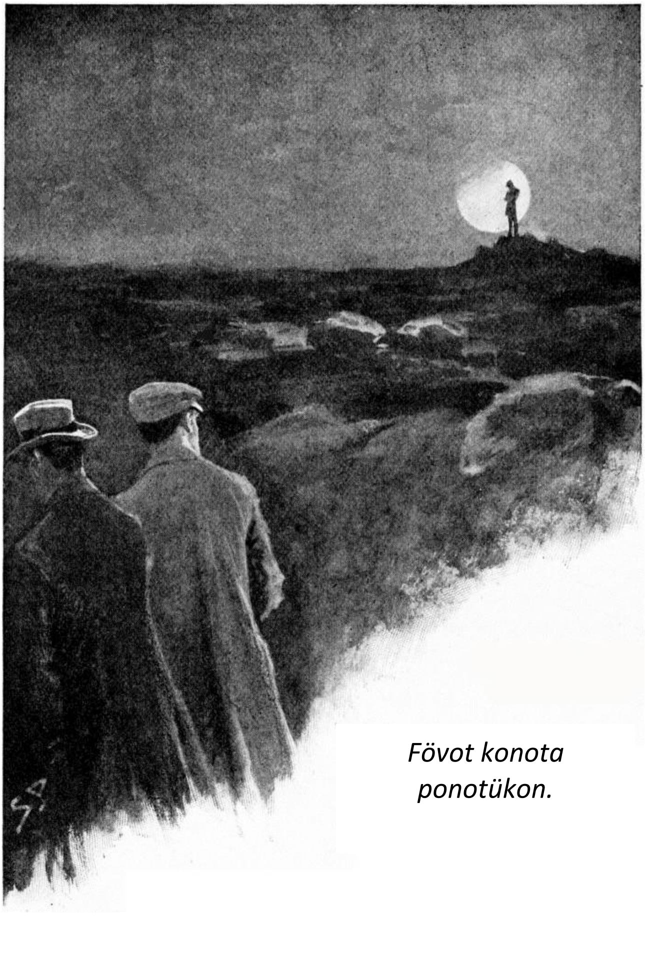

Fövot konota ponotükon.